

Kelias: #1.1

Greg Bear

ERA
Pirma knyga

Knygute.lt

Greg Bear

**ERA
PIRMA KNYGA**

Pirmas knygų serijos
„Kėlias“
romanas

Astronomai užfiksuoja supernovos žybsnį, bet netrukus paaiškėja, jog tai milžiniškas asteroidas, atsiradęs Žemės orbitoje.

NASA, NATO, JTO pasiunčia savo tyrinėtojus į asteroidą. Greitai visas pasaulis netenka žado supratęs, kokius neįtikėtinus stebuklus aptinka asteroido tyrinėtojai...

Iš anglų kalbos vertė ANITA KAPOČIŪTĖ

Greg Bear - *The Way#1: EON*

New York, Tor books, 1986

Copyright © by Greg Bear, 1986

Cover art Copyright © by Bob Eggleton, 1994

Vertimas į lietuvių kalbą:

© leidykla "Eridanas", 1999

© leidykla Knygute.lt, 2020

Prologas: keturios pradžios

Pirmoji: 2000 Kūčios, Niujorkas

- Jis skrieja į plačią eliptinę Žemės orbitą, - kalbėjo Džudita Hofman. - Perigėjus - maždaug dešimt tūkstančių kilometrų, apogėjus - apie penkis šimtus tūkstančių. Kas trečią kartą skriedamas aplink Žemę, jis kilpa apsuks Mėnulį.

Ji kiek atsitraukė nuo monitoriaus ekrano, kad Garis Lanieras, sėdįs ant jos stalo krašto, galėtų pasižiūrėti nesijudindamas iš vietos. Kol kas Akmuo vis dar tebepriminė aliejuje keptą bulvę, nesimatė jokių bent kiek reikšmingesnių detalių.

Iš už durų atsklido prislopintas į vakarėlį susibūrusių žmonių šurmulyš, primindamas, tiesa, ne per įkyriai, apie apleistus visuomeninius įsipareigojimus. Hofman vos prieš kelias minutes pasikvietė Lanierą į savo kabinetą.

- Tikriausiai tai - labai laimingas atsitiktinu-

mas.

- Tai - anaip tol ne atsitiktinumai, - užtikrino Hofman.

Aukštaūgis, tankiais juodais, trumpai kirptais plaukais Lanieras iš pažiūros priminė neįprastai blyšką Amerikos indėną, bet iš tiesų jo gyslomis netekėjo nė lašelis indėniško kraujo. Nuo jo žvilgsnio Hofman visuomet atlėgdavo - tokios vos pastebimai, neįžūliai tiriančios akys; žvilgsnis žmogaus, sugėbančio įžiūrėti, kas yra ten, tolumoje. Vis dėlto Hofman anaip tol nebuvo pratusi pasitikėti žmonėmis vien todėl, kad jie nuo pat pirmos akimirkos sukeldavo pasitikėjimą.

Hofman atkreipė dėmesį į Lanierą todėl, kad jis šio to ją išmokė. Kai kas tvirtino, esą, jo gyslomis teka ne kraujas, o vanduo - tačiau Hofman kur kas geriau nei daugelis perpras-davo tokius dalykus. Šis žmogus tiesiog kompetentingas, ne karštakošis ir sugėbęs stebėti.

Jis neretai užsimerkdavo prieš kitų žmonių silpnybes, tad buvo tiesiog nepakeičiamas valdytojas ir dirbo itin efektyviai. Regis, jis nė nepastebėdavo smulkių įžeidimų, vietinės reikšmės kiauylsčių ar smūgių iš užnugario. Žmonėse jam terūpėjo vienintelis dalykas: tin-ka jie konkrečiam darbui ar ne - bent jau vie-

šumoje jis užgniauždavo bet kokias kitas emocijas. Lanieras sugebėdavo prisiskverbti per žmogaus esmę dengiančius šlakus ir aptikti viduje slypintį aukso grūdą. Hofman bent apie kelis darbuotojus sužinojo nemaža įdomių dalykų, vien stebėdama jų reakciją į Lanierą. Pėrėmusi jo subtilumą, ji išsiugdė išties neblogą darbo stilių.

Anksčiau Lanieras dar niekad nesilankė Hofman kabinete, ir dabar balzganoje monitoriaus šviesoje smalsiai apžiūrinėjo atminties blokų lentynas, platų, masyvų darbo stalą, paprastą sukamą kėdę už jo, po monitoriumi įtaisytą kompaktišką procesorių...

Kaip ir dauguma kitų grupės narių, jis kiek prisibijojo Hofman, bet tai jam netrukdė ją gerbti. Kalvoje ją paprastai vadindavo Patarėja. Pasikeitė bent trys prezidentai, o Hofman tebedirbo mokslinė eksperte tiek oficialiuose, tiek ir neoficialiuose projektuose. Jos vaizdo programos, skirtos mokslo atgaivinimui ir tolimesniems tyrinėjimams, buvo išties populiarios dvidešimtojo amžiaus dešimtajame dešimtmetyje, kaip tik tuo metu, kai pasaulis pradėjo atsigauti po Mažosios Mirties sukulto chaoso. Hofman dalyvavo bent dviejų organizacijų direktorių tarybose - Reaktyvinių Varik-

lių Laboratorijoje ir pastaruoju metu TKBKOM - Tarptautiniame Kosminio Bendradarbiavimo Komitete. Tiesa, savo įspūdingų gabaritų figūros ji niekaip neįstengė užmaskuoti, tačiau rengdavosi visuomet itin skoningai. Nors nepriekaištingam jos stiliui kai kurių detalių ir stigo, tačiau tai buvo ne aplaidumas, o sąmoningi apribojimai: nagus ji kirpdavo trumpai ir niekad nelakuodavo; nors ir puikiai prižiūrimos jos rankos visgi nebuvo išpuoselėtos, be to, ji beveik nenaudodavo kosmetikos. Plaukams ji irgi leisdavo draikstyti taip, kaip jiems patiems patogiau - susiviję į tamsias garbanėles šie paprastai it aureolė gaubdavo jos veidą.

- Spėju, kad esi pasijungusi prie Gaigalo ryšio, - pratarė Lanieras.

- Taip, tačiau šis atvaizdas gautas tolimojo kosmoso stebėjimo aparatūra. Gaigalas vis dar nutaikytas į Persėjo Brangakmenį.

- Ir jie nesiteikia atgręžti savo žiūronų į Akmenį?

Hofman papurtė galvą, kažkaip nuožmiai šyptelėdama.

- Prasmirdę šunsnukiai, jie dantimis įsikibę laikosi savo grafiko! Jie nė už ką nepajudės iš vietos - netgi tam, kad užmestų akį į užvis la-

biausiai stulbinantį dvidešimt pirmojo amžiaus įvykį!

Lanieras kilstelėjo vieną antakį. Kiek jis žinojo, Akmuo tebuvo paprastų paprasčiausias asteroidas. Pailgas uolienos luitas, visai nepavojingas - jis neturėjo atsitrenkti į Žemę. Tačiau jeigu jis įskries į Žemės orbitą, sąlygos zondavimui bus idealios - apie ką nors geresnio mokslininkai negalėtų net svajoti. Žinoma, tai kėlė nemenką susidomėjimą, tačiau vargu ar vertėjo dėl jo taip užsidegti.

- Dvidešimt pirmasis amžius prasidės tik kitą mėnesį, - priminė Hofman Lanieras.

- Ir kaip tik tada mus užgrius lavina darbų. - Ji atsigręžė į Lanierą ir sunėrė rankas. - Gari, jau kuris laikas mudu dirbame drauge... ir aš labai tavim pasitikiu.

Jis pajuto niežulį strėnose. Gi Hofman visą vakarą atrodė pakankamai įsitempusi. Lanieras nekreipė dėmesio į jos nervingumą manydamas, kad tai - ne jo reikalas. Tačiau netikėtai paaiškėjo, kad Hofman ketina įtraukti į tai ir jį.

- Ką tu žinai apie Akmenį? - paklausė ji.

Prieš atsakydamas Lanieras valandėlę pamąstė.

- Tolimojo Kosmoso Paieška aptiko jį prieš aštuonis mėnesius. Asteroido ilgis siekia maždaug tris šimtus kilometrų, skersmuo vidurinėje dalyje - apie šimtą kilometrų. Albedas vidutinis; tikėtina, kad tai - titnago kūnas su nikelio ir geležies šerdimi. Kai buvo pirmąsyk pastebėtas, jį supo kažkas panašaus į aureolę, kuri vėliau išsisklaidė. Dėl šios priežasties kai kurie mokslininkai mano, kad tai - itin didelės senos kometos branduolys. Gauta keletas prieštaringų pranešimų apie stebėtinai nedidelį jo tankį; jų pagrindu kai kas bando atgaivinti senas Šklovskio hipotezes apie dingusį Marso mėnulį.

- Kur tu nugirdai tuos pranešimus apie asteroido tankį?

- Nebepresimenu.

- Tai šiek tiek paguodžia. Jeigu jau tu nesugebėjai išgirsti nieko daugiau, tuomet, yra vilties, nesugebėjo ir niekas kitas. Iš Tolimojo Kosmoso Paieškos nuteka informacija, bet mes tą plyšį, regis, valiojome užkimšti.

Hofman akiratin Garis Lanieras pateko dirbdamas Amerikos Telefono ir Telegrafo Orbitinės Tarnybos atstovu ryšiams su visuomene. Prieš pereidamas į Orbikomą, jis šešerius metus praleido laivyne, pirmiausia - kaip naikin-

tuvo pilotas, paskui pilotavo didelių aukščių orbitinius tanklaivius. Jis skraidė pagarsėjusiu Čarlio Beikerio Delta maršrutu, Mažosios Mirties metais ėjusiu virš Floridos, Kubos ir Bermudų, tiekdamas kurą Atlanto Apsaugos lėktuvams - kaip tik jų budrumas didele dalimi ir lėmė, kad karo židiniai pernelyg neišsiplėstų.

Paskelbus paliaubas, Lanieras demobilizavosi iš laivyno ir perėjo į Orbikomą, kur jo patirtis dirbti kosminėje erdvėje smarkiai pravertė. Orbikomas tuo metu kaip tik siekė susikurti monopoliją ir audė savo tinklą visame pasaulyje.

Pirmiausia Lanieras sulaukė keleto iškvietimų į Orbikomo štabą Menlo Parke Kalifornijoje, paskui jam teko talkinti tvarkant įrangos dokumentus ir pagaliau visiškai netikėtai jį perkėlė į Orbikomo filialą Vašingtone - tik vėliau Lanieras sužinojo, kad tuo pasirūpino pati Hofman. Tarp jų nebuvo nieko panašaus į romaną - kiekgi kartų Lanierui teko užgniaužti tokius ir panašius gandus? - tačiau sutarė jie išties puikiai ir dirbdami drauge pasiekė stulbinančių rezultatų, ypač Vašingtono atmosferoje, kur nuolat įsiplieskdavo kovotojų už taiką rietenos ir nežinia kieno finansuojami maištai.

- Kam gi reikalingas šitoks slaptumas? - pa-

klausė jis.

- Tolimojo Kosmoso Paieškai griežčiausiai įsakyta įslaptinti visus bendrijai perduodamus duomenis. - Ji turėjo omenyje mokslininkų bendriją.

- Bet kuriems galams jiems šitaip elgtis? Pastaruosius keletą metų tarp mokslininkų ir vyriausybės ir šiaip kažkokia katė yra perbėgusi. O šitokie dalykai jokių būdu nepadės normalizuoti santykių.

- Tu visiškai teigus. Bet šįsyk mano ir vyriausybės nuomonės sutampa.

Lanieras vėl pajuto strėnosė sklindantį šaltį. Hofman visuomet buvo ištikima mokslininkų bendrijos šalininkė.

- Jeigu jau viskas taip apgaubta paslapties skraiste, iš kur tu pati trauki informaciją? - pasiteiravo jis.

- Ryšio kanalu per TKBKOM. Su paties prezidento žinia ir palaiminimu.

- O Viešpatie.

- Tad kol mūsų bičiuliai vis dar tebesvarsto planus, aš privalau tučtuojau sužinoti, ar galiu tavimi pasikliauti.

- Džudita, aš tesu atstovas spaudai ir tai ne paties aukščiausio rango...

- Plepalai. Orbikomas tvirtina, esą jie nėra turėję už tave geresnio personalo koordinatoriaus. Tris mėnesius be paliovos kukštinau Parkerį, kol išreikalavau, kad tave perkeltų į Vašingtoną. Tu buvai vienas pirmųjų sąrašė gauti paaukštinimą, ar žinai tai?

Tiesą sakant, kaip tik dar vieno paaukštinimo Lanieras troško užvis mažiausiai. Kopdamas vis aukščiau ir aukščiau karjeros laiptais, jis jautėsi atitrūkstąs nuo tikro darbo.

- Ir tu pasirūpinai, kad, užuot gavęs paaukštinimą, būčiau perkeltas čia?

- Bent jau pakankamai patimpčiojau virveles. Jei visi mano, kad žaidžiu su marionetėmis - negaliu juk jų apvilti. Bet tai visai ne juokai - man gali rimtai tavęs prireikti. Pats puikiai žinai, kad aš neišsirenku žmogaus tol, kol neįsitikinu, kad ateityje, bėdai prispyrus, jis sėkmingai už ausų ištrauks mane iš balos.

Lanieras linktelėjo. Pakliūti į Hofman aplinką savaime reiškė pratintis būti svarbiu asmeniu. Iki pat šiol Lanieras bandė save įtikinti, kad tai - tik sparnuotas posakis. Nė velnio.

- Ar prisimeni, kad maždaug tuo pat metu, kai pasirodė Akmuo, buvo užfiksuota supernova?

Lanieras linktelėjo. Apie tai buvo pratrūkusi plyšoti spauda, bet labai neilgai. Pats Lanieras tuo metu buvo pernelyg užsiėmęs, kad atkreiptų dėmesį, kaip greit nutilo triukšmas.

- Tai buvo anaip tol ne supernova. Tiesa, tokio pat ryškio blyksnis, tačiau jokie kiti parametrai neatitiko. Pirmiausia reiškinį pastebėjo Tolimojo Kosmoso Paieška - jie užfiksavo infraraudonuosius spindulius skleidžianti objektą, skriejantį visai prie pat Saulės sistemos ribų. Po dviejų dienų mus pasiekė jau plika akimi įžiūrimas švytėjimas, ir Tolimojo Kosmoso Paieška nustatė visų įmanomų atomų spinduliuavimo dažnį. Pirmiausia užfiksuota temperatūra siekė milijoną laipsnių Kelvino ir pakilo tik šiek tiek virš milijardo laipsnių. Tuo metu palydovuose įrengta branduolinių sproгимų aptikimo aparatūra - naujausiojo modelio Super Vėla - užfiksavo branduolinių reakcijų termiškai sužadintus gama spindulius. Nuslėpti nakties danguje sužibusį naują ryškų šviesulį buvo neįmanoma, tad Tolimojo Kosmoso Paieškai teko skubiai sukurpti kažkokį įtikinantį paaiškinimą. Taip ir užgimė toji supernova, kurią aptiko kosminėje erdvėje sumontuotos gynybinės sistemos. Bet iš tiesų jie patys nė nenutuokė, su kuo susidūrė.

- Ir?..

- Kai visi prarijo supernovos istoriją, o triukšmas nutilo, toji dangaus sritis buvo nedelsiant išžvalgyta. Paaiškėjo, kad paslaptin-gasis objektas - tas pats Akmuo. Niekam jau nebebuvo paslaptis, kad tai - anaipol ne pa-prastas asteroidas.

Monitoriaus ekrane sumirgėjo vaizdai, pasi-girdo skimbtelėjimas.

- Nagi, štai taip. Jungtinė Kosmoso Vadovybė perėmė Gaigalą ir jį apsuko.

Gaigalas buvo pats galingiausias iš visų orbi-toje skriejančių optinių teleskopų. Tiesa, tam-siojoje Mėnulio pusėje buvo sumontuota ir dar didesnių prietaisų, tačiau jie kol kas neveikė, tad Gaigalui niekas negalėjo prilygti. Bet Gy-nybos Ministerijai teleskopas nepriklausė. Jungtinė Kosmoso Vadovybė legaliai negali elgtis su juo kaip tinkama - išskyrus nacionali-nio saugumo krizės atvejus.

Ekrane pasirodė padidintas Akmens atvaiz-das, apraizgytas skaičiais bei mokslinių duo-menų stulpeliais....